

Bemærkninger til forslaget

Den danske skov har til stadighed været en af den danske befolkning særdeles påskønnede del af den danske natur.

Den danske skov har været afgørende for landets økonomi, samtidig med at den har været en højt værdsat del af det danske landskab. Dette afspejles allerede i Christian V's kongelige forordning af 1670, hvori det hedder: »at skoven er én af de største herligheder Gud og naturen dette kongerige med begavet haver«.

Skoven har igennem hele landets forhistorie og historiske tid haft skiftende udbredelse og har vekslet indholdsmæssigt i takt med klimaforhold og menneskelig påvirkning. Istidens tundravegetation afløstes af en skov, hvor birken dominerede. Klimaet blev varmere, og siden trængte fyrreskoven frem og dækkede landet i dets helhed. Senere blev denne afløst af egeblandingsskoven, som igen fra omkring 400 år før Kristi fødsel i stigende grad blev afløst af bøgeskoven.

Med bondekulturen tog skovmishandlingerne imidlertid fart. Op igennem middelalderen accelererede denne udvikling, hvilket de mange krige medvirkede til. Omkring 1700 påbegyndtes bestræbelser for systematisk at ophjælpe og forbedre statens skove. Da den tyske forstmand Johan Georg von Langen blev knyttet til de sjællandske skove i 1763, blev skovgenopretningen sat i system. Omkring 1800 var skovarealet ifølge officielle kilder reduceret til 4 pct. af landets areal, hvilket i realiteten nok snarere svarede til 2 pct. på grund af skovenes sørgelige forfatning. Det var baggrunden for, at fredskovsforordningen af 1805 blev gennemført. Den forbød skovejerne at rydde de arealer, der i 1805 var bevokset med skov, og påbød dem at vedligeholde og indhegne deres skove. Kreaturgræsningen blev forbudt. Fredskovsforordningen fastlagde hermed, hvad der fortsat skulle være skov.

Det skovbillede, der var dominerende, da skoven på dette tidspunkt stivnede geografisk, var den forhuggede, men landskabeligt meget varierede

skov med mange lysninger, småsøer og mosestrækninger. Det var ren løvtræsskov med en blanding af mange forskellige træarter, blandt hvilke bøgen og undertiden også egen dominerede. Skoven var præget af stor økologisk variation med mange nicher og stor aldersmæssig spredning i de enkelte bevoksninger. Der var mange udgåede træer og sparsom selvsæt opvækst.

De rationelt drevne skove, som vi kender i dag, med mange forskellige udenlandske træarter, specielt nåletræsarter, er et resultat af fredskovsforordningen fra 1805, hvis principper er stadfæstet i skovloven af 1935, der er det retlige grundlag for de danske skove, som vi kender i dag.

Hovedparten af alle de nuværende skove er pålagt en fredskovspligt i henhold til skovloven, hvilket indebærer en slags rammefredning af skovene, som betyder, at skovarealerne fortsat skal drives som skov. Svagheden i den nugældende lovgivning er, at man ikke har sikkerhed for at bevare eller genskabe naturværdierne i skovene. Løvsikoven kan konverteres frit, gamle træer kan frit fældes og arealerne tilplantes med nåleskov. Særlig spændende bevoksninger med stor økologisk variation har ingen generel beskyttelse.

Skovarealet er blevet udvidet, således at det i dag udgør 12 pct. af landets areal. Store nåletræsplantager med bjergfyr og rødgran er plantet i de tidligere skovløse hedeområder i Midt- og Vestjylland. Tilplantninger er desuden sket omkring eksisterende skove i det østlige Danmark. Efter den seneste skovtælling, foretaget i 1976, udgør det samlede skovareal 493.000 ha; heraf er 137.000 ha løvtræ, 269.000 ha nåletræ og 87.000 ha ubevoksede arealer. Det samlede løvtræsareal er formindsket med 7 pct. siden 1931, og bøgens areal er faldet fra 104.000 ha til 75.000 ha, hvilket svarer til et fald på 28 pct. Desuden er det værd at bemærke, at bøgens aldersfordeling er meget skæv. 46 pct. er over 80 år gammel, hvilket indebærer, at det samlede bøgeareal inden for en relativt kort årrække yderligere vil falde drastisk.